

?statistik Öz Yeterlilik ?nanç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?statistik Öz Yeterlilik ?nanç Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23967>

Özet

?statistik Öz Yeterlilik ?nanç Ölçe?i, bireylerin çe?itli istatistiksel görevleri ba?ar?yla tamamlama yeteneklerine olan inançlar?n? ölçmek amac?yla Türkiye örneklemine uyarlanm?? bir **psikometrik araçtır**. Ölçe?in uyarlama çal??mas? Nur Esra Sevimli ve Eda Ayd?n taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekte?tirilmi?tir. Bu ölçek, ö?rencilerin istatistik derslerine yönelik motivasyonlar?n?, tutumlar?n? ve akademik ba?ar?lar?n? yordamada kullan?lan temel bir ölçektir.

Ölçek, özellikle yüksekö?retim düzeyinde, sosyal bilimler ve fen bilimleri gibi alanlarda istatistik e?itimi alan ö?rencilerin kendi yeterlilik alg?lar?n? de?erlendirmeyi hedefler. Yüksek **öz yeterlilik** inanc?, genellikle daha az istatistik kayg?s? ve daha yüksek ba?ar? ile ili?kilendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

?statistik, Öz Yeterlilik, ?nanç, Psikometrik Araç, Uyarlama, E?itim Psikolojisi, ?statistiksel Kayg?.

Yazarlar

Nur Esra Sevimli, Eda Ayd?n.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, kat?l?mc?lar?n istatistiksel i?lemler (veri analizi, yorumlama, hipotez test etme) kar??s?ndaki alg?lanan yeterlilik düzeylerini ölçmektir. Bu ölçüm, **istatistik** e?itiminde ö?rencilerin kar??la?t??? zorluklar? anlamak ve pedagojik yakla??mlar? iyile?tirmek için temel veriler sunar.

Ölçek, ayr?ca ara?t?rmac?lara, ö?rencilerin istatistiksel performans?n? etkileyen bili?sel ve duyu?sal faktörler aras?ndaki ili?kileri inceleme imkan? sa?lamaktadır. Bu ba?lamda, ölçek puanlar? akademik dan??manlık ve müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda önemli bir gösterge olarak kullan?labilir.

Yap?

?statistik Öz Yeterlilik ?nanç Ölçe?i, **Albert Bandura**'n?n geli?tirdi?i Sosyal Bili?sel Teori çerçevesinde yer alan **öz yeterlilik** kavram?na dayan?r. Bu yap?, bireyin zorlu veya karma??k istatistiksel görevleri ba?ar?yla yerine getirebilece?ine dair ki?isel inanc?n? temsil eder.

Ölçek, genel istatistiksel yeterlilikten ziyade, spesifik görevlere (örne?in, bir SPSS ç?kt?s?n? yorumlama, bir regresyon analizi yapma) yönelik inançlar? hedef alarak, yap?n?n alan özgüllü?ünü korur. Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in boyutlulu?unu koruyarak, bu inanc?n farklı istatistiksel

beceri türlerine nas?l yay?ld???n? ara?t?rm??t?r.

Geçerlik

Uyarlama sürecinde, ölçe?in Türkiye örnekleminde kültürel ve dilsel e?de?erli?inin sa?lanmas?n?n ard?ndan yap? geçerli?i çal??malar? gerçekleştirilmi?tir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir. Bu amaçla genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullan?lm??t?r.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle tutarlılık gösterdi?i ve maddelerin yeterli faktör yüklerine sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Ayr?ca, ölçek puanlar?n?n di?er ilgili yap?larla (örne?in, akademik ba?ar? veya **istatistiksel okuryazarlık**) beklenen yönde korelasyon göstermesiyle ölçüt ba??ntılı? geçerli?i de desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in iç tutarlılı??n? ve kararlılı??n? de?erlendirmek için gerçekleştirilmi?tir. ?ç tutarlılık, ölçekteki tüm maddelerin ayn? temel yap?y? ölçme derecesini ifade eder ve genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? ile rapor edilir.

Ba?arılı? bir psikometrik araç uyarlamas?nda, ölçe?in Cronbach Alfa de?erinin kabul edilebilir düzeylerin (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde olmas? beklenir. Bu durum, ölçekten elde edilen puanlar?n tutarlı oldu?unu ve ölçüm hatas?n?n düşük oldu?unu gösterir. Ölçe?in zamansal kararlılı??n? incelemek amacıyla ise test-tekrar test güvenilirlik çal??mas?n?n yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Faktör Analizi

?statistik Öz Yeterlilik ?nanç Ölçe?i'nin Türkçe formunun faktör yap?s?, uyarlama çal??mas?nda detaylı olarak incelenmi?tir. Faktör analizi, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu belirlemede merkezi bir rol oynam??t?r. Ço?u öz yeterlilik ölçe?i birden fazla alt boyuta sahip olabilir; bu alt boyutlar genellikle istatistiksel kavramlar? anlama, istatistiksel hesaplamalar? yapma ve istatistiksel sonuçlar? yorumlama gibi alanlara ayrılı?r.

Yapılan analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na benzer bir faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?ruland??? ve bu yap?n?n istatistiksel olarak anlamlı oldu?u belirtilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in yap?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu teyit eder.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kaynakta spesifik olarak belirtilmemi? olsa da, öz yeterlilik ölçekleri için yayg?n olarak kullanılan 5 veya 7 noktal? **Likert Tipi** derecelendirme format?n?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Kat?l?mc?lar, maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Mevcut Diller: Türkçe (Türkiye örneklemine uyarlanm??t?).

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri.

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler (Genellikle 18-25 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki yüksekö?retim kurumlar?nda **istatistik** veya nicel ara?t?rma yöntemleri derslerini alan lisans ve lisansüstü ö?rencileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlilik, ?statistik E?itimi, Psikometri, Faktör Analizi, Güvenirlik, Öz Yarg?, ?statistik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nur Esra Sevimli

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lant? E-posta Adresleri: enyengin@hotmail.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Yaz??ma Adresi: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Uyarlama çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik veya ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? için izinlerin sorumlu yazar (Nur Esra Sevimli) ile ileti?ime geçilerek al?nmas? tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

Sevimli, N. E., ve Ayd?n, E. (2017). ?statistik Öz Yeterlilik ?nanç Ölçe?inin Türkiye örneklemine uyarlanmas?. *E?itim ve ?nsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 8(16), 44 - 57.

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: istatistik-oz-yeterlilik-inanc-olcegi-toad.pdf

statistik Öz Yeterlilik ?nanç Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, telif hakk? k?s?tlamalar? veya gizlilik nedeniyle bu içerikte sunulmam??t?r. Ölçek maddelerinin tamam?na eri?im sa?lamak için lütfen kaynakçada belirtilen orijinal makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM